

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 4 februari 1907, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af verkställd granskning af justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt 42 § 2 mom. riksdagsordningen lagutskottet åliggande granskning rörande förvaltningen af justitieombudsmansämbetet hafva båda kamrarna till utskottet öfverlämnat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag afgifna ämbetsberättelse, utom hvad angår däri gjorda framställningar om utarbetande af en historik öfver justitieombudsmansämbetets förvaltning och om dyrtidstillägg åt tjänstemännen i justitieombudsmansexpeditionen, hvilka framställningar öfverlämnats till behandling af statsutskottet.

För samma ändamål har utskottet från justitieombudsmansexpeditionen mottagit ej mindre de diaries, hvilka under tiden från senaste riksdags början till början af innevarande riksdag förts i ofvannämnda expedition samt under justitieombudsmannens ämbetsresor, än äfven expeditionens registratur för berörda tid. Dessutom hafva på särskild begäran handlingarna rörande åtskilliga af justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Öfver den numera fullbordade granskningen af samtliga här ofvan angifna handlingar får utskottet härmed afgifva utlåtande. Därvid må till en början erinras, att, sedan den af senaste Riksdag förordnade justitieombudsmannen, revisionssekreteraren m. m. Carl Evald Leijonmarck den 19 oktober 1906 blifvit utnämnd till president i Göta hof-

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 7 Saml. 1 Häft. (N:o 1.)

rätt samt af sådan anledning afsagt sig uppdraget att vara Riksdagens justitieombudsman, Riksdagens fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret den 22 i samma månad i justitieombudsmansämbetet insatt presidenten Leijonmarcks af Riksdagen utsedde efterträdare, revisionssekreteraren Berndt Fridolf Engelbrekt Hasselrot.

I ämbetsberättelsen, hvilken afser förvaltningen af ämbetet under nästlidet år, redogöres enligt vanlig ordning till en början för sådana mot ämbets- eller tjänstemän för fel eller försummelse i ämbete eller tjänst anställda åtal, som under sagda tid blifvit slutligen afgjorda eller åtminstone i en instans pröfvade.

Sedan justitieombudsmannen häruppå omnämmt trenne ärenden, som föranlett annan åtgärd än åtal, redogör han i berättelsen dels för utgången af särskilda hos Kungl. Maj:t gjorda framställningar angående förening af de till Södertörns domsaga hörande härad till ett tingslag samt förening af tingslag inom Hedemora domsaga, dels för tvenne af honom till Kungl. Maj:t afgifna framställningar, afseende den ena för enkladt skrif- och arbetssätt vid hofrätterna och den andra förtydligande af gällande föreskrifter om lasarettsläkares skyldighet att meddela intyg rörande å lasarett vårdad person m. m.

Justitieombudsmannen meddelar vidare statistiska uppgifter angående mål, afgjorda af högsta domstolen åren 1887—1905, hvilka uppgifter finnas sammanställda uti en vid berättelsen fogad bilaga, samt fäster uppmärksamheten å den bristfällighet i motivering till beslut, som enligt justitieombudsmannens åsikt skulle göra sig gällande vid de svenska domstolarne, och å arbetssättet vid Göta hofrätt äfvensom å framträdande ojämnhet i afseende å snabbhet i rättsskipningen vid högsta domstolen.

I berättelsen har justitieombudsmannen därjämte afgifvit särskilda framställningar till Riksdagen om upphäfvande af vissa bestämmelser angående ränta, om nedsättning af straffet för barnamord samt om nedsättning af straffet för ämbetsbrott; och komma utlåtanden att framdeles under riksdagens lopp afgifvas öfver sistberörda framställningar.

Enligt hvad i berättelsen omförmäles, hafva den nuvarande justitieombudsmannens företrädares ämbetsresor under året omfattat Jönköpings, Malmöhus och Östergötlands län, och hafva därunder besökt länsstyrelserna i Jönköping, Malmö och Linköping, Göta hofrätt, domkapitlen i Lund och Linköping, rådstufvurätter, poliskammare, härads höfdingar, centralfängelset i Malmö, tvångsarbetsanstalterna i Malmö, Landskrona och Norrköping, statens tvångsuppfostringsanstalt å Bona, länsfängelser, krono-, stads-, härads- och militärhäkten samt sådana tings-

ställen, hvarest häradsarkiv förvarats. Tillika hafva under resorna krigsrätternas protokoll underkastats granskning och domstolarnas förhandlingar åhörts, där så lämpligen kunnat ske.

I afseende å hvad under resorna förekommit hänvisar justitieombudsmannen till de förda resediarierna.

Af de under år 1906 handlagda klagomål och anställda åtal meddelas i ämbetsberättelsen följande öfversikt:

Vid 1906 års början voro af förut inkomna klagomål fortfarande under handläggning	15
Under året hafva inkommit klagoskrifter till ett antal af	106
	Summa 121

Af dessa ärenden hafva	
såsom återkallade afskrifvits	4
till annan myndighet öfverlämnats	2
efter vederbörandes hörande fått förfalla	38
efter annorledes verkställd särskild utredning afskrifvits	9
utan åtgärd afskrifvits	47
till åtal hänvisats	4
föranledt annan åtgärd än åtal	4
vid årets slut varit hvilande i afbidan på förklaring eller påminnelser	8
» » » » på vederbörande klagandes begäran hvilande ...	1
» » » » » pröfning beroende	4
	Summa 121

Under år 1906 hafva 5 åtal emot ämbets- eller tjänstemän anstälts, nämligen:

på grund af förd klagan	4
af annan anledning	1
	Summa 5

Berättelsen upptager meddelande därom, att sedan början af senaste lagtima riksmöte någon förklaring af lag, i den ordning 19 § regeringsformen bestämmer, icke blifvit af Kungl. Maj:t meddelad; och lämnas slutligen i en vid berättelsen fogad bilaga uppgifter från samtliga departementen rörande de åtgärder, som blifvit under år 1906 vidtagna i anledning af Riksdagens till Kungl. Maj:t aflåtna skrivelser, innehållande berörda bilaga därjämte en tabell öfver de skrivelser, Riksdagen år 1906 till Kungl. Maj:t aflåtit.

Vid den granskning af justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet sålunda grundlagsenligt förehaft, har utskottet af infordrade handlingarna uti det i justitieombudsmannens ämbetsdiarium för år 1906 under n:o 78 antecknade ärende inhämtat, att, sedan uppå begäran dels om utfärdande af s. k. äganderättsbevis angående en egendom, bestående af flere hemman och hemmansdelar, å hvilka samma dag under samma paragraf i protokollet för samme ägare lagfart meddelats, dels om dödande af två inteckningar, i hvad de besvärade, den ena fem, den andra tre från den intecknade fastigheten afsöndrade lägenheter, en t. f. domhafvande i förra afseendet för samme sökande utfärdat ett bevis för hvarje hemman och hemmansdel och i senare afseendet handlagt ärendet under särskilda paragrafer i protokollet, en för hvarje lägenhet, samt därefter låtit utskrifva motsvarande antal expeditioner angående de begärda relaxationsåtgärderna, sökanden i dessa ärenden hos justitieombudsmannens företrädare gjort anmälan härom med hemställan, huruvida icke berörda tillvägagångssätt vore af beskaffenhet, att tvifvel kunde råda om dess laglighet; men att, sedan vederbörande t. f. domhafvande afgifvit infordradt yttrande, justitieombudsmannens företrädare ej funnit klagoskriften till någon åtgärd föranleda. Äfven om förstnämnda förfaringssätt icke kunnat föranleda till åtal, anser dock lagutskottet, att det därvid begagnade expeditionssätt ingalunda är tillfredsställande och bör förekommas genom förtydligande i vederbörande författning, något, hvarom det dock ej tillkommer utskottet att väcka förslag. I sistnämnda fallet anser åter utskottet t. f. domhafvandens förfarande att utfärda åtta expeditioner i stället för två hafva varit af beskaffenhet, att dess laglighet bort underställas domstols pröfning.

Utöfver hvad utskottet sålunda anfört har ifrågavarande granskning icke gifvit anledning till särskildt uttalande eller särskild anmärkning, hvilket utskottet härmed för Riksdagen

anmäler.

Stockholm den 4 februari 1907.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.